

N:o 256.

Af herr **H. F. A. E. Pantzarhielm**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående försäljning af brännvin.

I skrifvelse den 12 maj 1902 har Riksdagen anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t låta uppgöra och för Riksdagen framlägga förslag till bestämmelser, hvarigenom, därest brännvinsbeskattningen fortfarande såsom hittills ansåges böra uppdelas i tillverknings-skatt och försäljningsafgift, en med *billighet och rättvisa* öfverensstämmande fördelning af försäljningsafgifterna skulle kunna åvägabringas. I Kungl. Maj:ts med anledning af denna skrifvelse för Riksdagen framlagda nådiga proposition n:o 79 med förslag till förordning angående försäljning af brännvin har i 25 § bland annat föreslagits begränsande af den vinstandel af brännvinsförsäljningsmedlen, som för framtiden skulle tillkomma stad, som deltagar i landsting, till ett belopp, som angifves i en vid förordningen fogad bilaga.

Granskas denna bilaga närmare och fördelas därvid de städer och köpingar tillkommande högsta andelar af brännvinsförsäljningsmedlen på invånarne, så visa sig afsevärda ojämheter, varierande från lägst kronor 1,08 till högst kronor 32,08 per invånare.

Till följd häraf komma vissa städer — bland dem särskildt Landskrona — om den godtyckliga norm för fixerandet af dem tillkommande andelar af försäljningsmedlen, som i den nådiga propositionen föreslås, skulle antagas, att erhålla en synnerligen missgynnad ställning. Under det att vinstandelen för med Landskrona i antal invånare ungefär likställda städer, såsom till exempel Sundsvall och Linköping, fixeras till

maximum 100,000 kronor för den förra och 115,000 kronor för den senare staden eller respektive kronor 6,40 och 7,76 per invånare, skulle densamma för Landskrona komma att utgöra endast 39,000 kronor eller kronor 2,58 per invånare. Detta kan ej anses vara med billighet och rättvisa öfverensstämmande, allra minst om hänsyn jämväl tages till att enligt Kungl. Maj:ts förslag städernas behållna andelar i brännvinsförsäljningsmedlen härmed skulle vara för framtiden fastslagna utan afseende på vare sig folkmängdens ökning eller den högre vinst, som de lokala brännvinsbolagen på angifna skäl antagas komma att framdeles gifva.

Att spritbolagets vinst inom Landskrona, som jag icke tror kan betecknas såsom ett särskildt nyktert samhälle, är så ringa beror, som synes af bilagda skrifvelse från stadsfullmäktige i Landskrona, hufvudsakligen därpå, att så få landtboar taga sitt spritbehof från staden. Såväl i Tågarp och Saxtorp som i Teckomatorp och Eslöf, hvarifrån landsbygden eljest har liflig förbindelse med staden, erhållas spritvarorna billigare och bekvämare än från bolaget, som också genom sin uppgift att främja nykterhet är förhindradt att draga till sig kunder genom prisnedsättningar, braskande annonsering och dylikt. För den händelse att särskilda utskottet n:o 2, till hvilket motionen anhålles blifva remitterad, icke skulle finna anledning att för Riksdagen framlägga förslag till antagande af annan, med rättvisa och billighet mera öfverensstämmande norm för bestämmandet af det maximum, hvartill städernas andelar af brännvinsförsäljningsmedlen för framtiden skulle utgå, så får jag på grund af det här anförda vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville besluta, att i den vid Kungl. Maj:ts nådiga proposition n:o 79 med förslag till förordning angående försäljning af brännvin fogade bilaga rörande städer och vissa köpingar tillkommande högsta andelar af brännvinsförsäljningsmedlen skall göras den ändring, att den staden Landskrona tillkommande högsta andel af dessa medel, beräknad efter fem kronor för för hvarje invånare i staden vid utgången af år 1902, höjes från 39,000 kronor till 74,000 kronor.

Stockholm den 30 mars 1905.

H. Pantzarhielm.

Till särskilda utskottet för behandling af Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till förordning angående försäljning af brännvin.

Stadsfullmäktige i Landskrona, som icke haft tillfälle att på förhand yttra sig öfver det inom kungl. finansdepartementet utarbetade, till grund för ofvannämnda kungl. proposition liggande förslaget till ny brännvinsförsäljningsförordning, hafva med bekymmer inbämtat, huru Landskrona stad skulle, om kungl. propositionen oförändrad antages, erhålla en framför rikets öfriga städer synnerligen missgynnad ställning i fråga om fördelningen af de afgifter och den nettovinst, som enligt förordningen komme att inflyta för rättigheterna till detaljhandel med brännvin. Landskrona stads andel i förevarande hänseende har föreslagits skola begränsas till 39,000 kronor, under det att med Landskrona jämbördiga städer skulle tillförsäkras dubbla beloppet eller därutöfver. Att stadens spritförsäljningsbolag lämnat en förhållandevis ringa nettobehållning beror hufvudsakligen därpå, att på landsbygden i stadens närhet finnas flera spritförsäljningsställen, som icke blott försett landsbygdens befolkning med dess behof af spritvaror, utan äfven idkat en omfattande försäljning till Landskrona. Spiritförsäljningsbolaget inom staden, hvars ändamål i enlighet med gällande författning varit att uteslutande i nykterhetens intresse reglera försäljningen, har varit förhindradt att på något mera effektivt sätt möta en sådan konkurrens, och följderna har blifvit en betydligt mindre omsättning och följaktligen en mindre nettovinst, än som under normala förhållanden kunnat påräknas vid bolagets rörelse. På stadens ekonomi har detta haft en mycket ofördelaktig inverkan och känts hämmande i flera afseenden, men man har dock haft förhoppning om att dessa missförhållanden skulle visa sig vara öfvergående, hvartill endast erfordrats, att en eller annan af dessa mer eller mindre öfverflödiga försäljningsrättigheter i stadens närhet hade inskränkts eller indragits. Det har därför förekommit stadsfullmäktige i hög grad beklagligt och orättvist, om berörda tillfälliga förhållanden skulle, till största hinder för stadens utveckling, fastslås för framtiden. Om en fixering af städernas vinstandelar i enlighet med Kungl. Maj:ts nådiga proposition anses böra ske, hvilket stadsfullmäktige för sin del våga tro icke innefattar en riktig och rättvis lösning af frågan, få

stadsfullmäktige därför värdsammast hemställa, att, med billig hänsyn till Landskrona stads intressen, maximibeloppet för stadens vinstandel åtminstone icke sättes lägre, än som motsvarar fem kronor för hvarje invånare, som staden ägde den 31 december 1902.

Landskrona den 28 mars 1905.

Å stadsfullmäktiges vägnar:

C. Tranchell,
Ordförande.

N:o 257.

Af herr **C. A. Danielsson m. fl.**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående försäljning af brännvin.

Enligt de öfvergångsstadganden, som finnas intagna i Kungl. Maj:ts genom nådiga propositionen n:o 79 för innevarande års Riksdag framlagda förslag till ny brännvinsförsäljningsförordning, skall nämnda förordning träda i kraft först år 1907 — i fråga om stad den 1 oktober och beträffande landsbygden den 1 november.

Såsom skäl för detta långa uppskof med förordningens trädande i kraft anföres, att detaljhandeln med brännvin flerstädes redan är ordnad för tiden till nyssnämnda dagar.

Detta skäl bör emellertid icke utgöra något hinder för en tidigare tillämpning af en viss bestämmelse i förordningen. Af den utredning, som verkställts rörande ursprunget till och omfattningen af de utskänkningsrättigheter, hvilka utöfvas å gästgifverier på landet jämlikt § 7 mom. 1 i nu gällande brännvinsförsäljningsförordning, har med all önsk-